

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati peti vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, predklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kraljeva ulica št. 5, pritrilno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zadostne frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		V Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	...	60—	72—	108—
3	...	30—	36—	54—
1	...	10—	12—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici,
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Italijansko-angleško prijateljstvo.

Italijan silno rad govori o prijateljstvu. Kako obširno je z njim celo nas Jugoslovenci — kadar se vrše kakšni razgovori za ustvaritev znosnih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Amici, amici! na levi in desni, spredaj in zadaj. Mi dobro poznamo to roko, zato pa jo cenimo po njeni pravi vrednosti. Italijan se postavlja v pozo visokega gospoda in nam ponuja prijateljstvo ne kot sebi enakemu, marveč kot globoko pod njim stoječemu sosedu, ki naj bi se kar topil v hvaležnosti in udanosti pred tem italijanskim prijateljstvom. Drzna fraza je to prijateljstvo in ako bi se ga oklenili, bi nam bilo gorje pod sledečo mu italijansko invazijo, ki bi se hotela razpasti po naši državi in jo zadržati v njenem lastnem gospodarskem in političnem razvoju. Kakega značaja pa bo odslej italijansko nam ponujano prijateljstvo, ko je bil v Italiji kralj ponosne Anglije in se je v Rimu par dni nepretrgoma govorilo o tesnem prijateljstvu med Anglijo in Italijo?

Tako se nam zdi, da Angleži dobro poznajo Italijane z vseh strani in vedo, kaj radi slišijo in kje so bolesto občutljivi. Kralj Jurij je prinesel s seboj v Rim polno zgodovinskih zvez in prijateljskih stikov med obema državama in neprestano je kazal na potrebo, da stoji v sedanjem in prihodnjem času Italija zvesto ob boku Anglije. Na Campi doglji je angleški kralj na pozdrav mestnega zastopnika rekel pomenljivo: »Ako se kdaj mednarodni horizont stemi — in po svetovni vojni je težko to preprečiti — je proti temu edino sredstvo sodelovanje velikih narodov sveta, da se oblaki razpršijo. Gotov sem takega sodelovanja med italijanskim in angleškim narodom, ker dobro poznam vrline Italijanov, njihovo idealnost, pogum in vstrajnost. Kralj se je dotaknil nato krize, katero so Italijani baš prestali pod modrim vodstvom krepkega državnika, zato upa tudi na bodoče sodelovanje obeh narodov v prosih miru in napredka.

Kako se bo Italija držala odslej napram nam? Ali je ostalo še kaj prijateljstva za nas, ali se je rezerviralo samo za »velike narode«? Najbrže se še potrudijo do nas z izrazom prijateljstva, ki bo pa gotovo čisto po angleško prikrojeno, ker je kralj Jurij uvrščal Italijane med velike narode, ki s svojega zvišenega obzora gledajo naokoli, kje se temni in kje treba razpršiti oblake.

Ni dvoma, da so Italijani angleški poset izrabili za obsežen razgovor o svojih zunanjih politiki, v katero tako živo posegajo jugoslovanske zadeve z Reko vred. Italija hoče kolonizirati Balkan. Preko spodnjega in zlasti preko zgornjega Jadrana se pripravlja italijanski ekspanzivni pohod proti vzhodu. Po-

stopanje z Jugoslovenci je dosledno brezobzirno. Reško vprašanje je tako, da se ne da rešiti na nobeni konferenci med Italijo in Jugoslavijo, ker prva noče več poznati svojih prevzetih obveznosti, druga pa ne more dopustiti nesramne igre s svojo suverenostjo, ako hoče še veljati za državo. Ako bi se mi hoteli poslužiti arbitraže, lahko rečemo že danes, da bi propadli pod pritiskom italijansko — angleškega prijateljstva.

V evropskem položaju se veljava Francije dviga, kar nikakor ne soglašajo z angleškimi računi. Anglija je mislila, da pade francoska moč v Ruhru pod ničlo, pa se je prevarela. Sedaj išče izhodišča iz ruhrske zapletenosti, zraven pa tipa okoli, kje bi dobila kako oporo proti Franciji. Misli, da jo je našla pri Italiji, vedno pripravljeno za prijateljstvo, zlasti še, ako bi se dalo izrabiti tako, kakor si baš v sedanjih trenutkih žele Italijani. Zadnje čase se je Francija Italiji hudo zamerila, ker maršal Foch v polemiki z italijanskimi vojskovodjami vzdržuje svojo trditve, da je ob Plavi rešila Italijo francoska sila, dočim se Italijani s ponosom btejo na svoje prsi, da so oni sami zmagaali ob Plavi. Angleški kralj je porabil ta spor v svoji napitnici z naglašanjem italijanske zmage pri Vittoriju Venetu.

Francija ima za svojo zvesto zavaznico Belgijo, Anglija hoče menda navezati nase Italijo. Pa najbrže ne za nedogleden čas, ampak dokler obstoji potreba za to. Vedno pridobitno razpoložen Anglež je hladen računar. Italijanski državniki so se v parlamentu in na shodih že opetovano bridko pritoževali, da kaže Anglija Italiji prijazno lice samo takrat, kadar jej italijanska pomoč lahko služi v kako njeno svrhu, pa bodo gotovo zopet imeli priliko za tako pritoževanje. Ako Anglija komu ponudi roko, jo mora ta drago plačati. Tudi to zgodovinsko resnico naj imajo Italijanski politični krogi pred očmi. Ako imajo fašisti v svojih namenih kako agresivno akcijo proti Jugoslovencem, katera bi se dala izvesti z besedo Anglije, naj pomnijo, da bi Anglija na to ob prvi priložnosti zahtevala od njih kaj takega, kar bi smatno odtetalo ono pridobitev.

Danes kipi po italijanskih srcih veselje zbog angleškega prijateljstva, čez čas bo Italijane lahko glava bolela radi tega prijateljstva, zlasti še, ako bi speli njihovo politiko na kako odpornejšo črto proti Franciji. Italiji pa ne kaže živeti v napetosti s sosedno Francijo. Tu so oziroma, ki zmanjšujejo še danes angleško prijateljstvo, tako bobneče in Rima razjavljeno v svet.

Vsekakor pa bodo Italijani, katere predobro poznamo, po znova sklenjenem prijateljstvu z Angleži proti Jugos-

slaviji še višji in nespravljivejši v vseh jadranskih vprašanjih, zlasti glede Reke.

Naš notranji položaj ima v italijansko-angleškem prijateljstvu svojo posebno vlogo. Ne smemo pozabiti, da je po prevratu Orlando potrošil milijone na Hrvatsko, od koder je pričakoval nekako restavracijo Avstro-Ogrske proti Jugoslaviji, katero je hotel razbiti in pred očmi si moramo držati škodoželjnost, s katero zasledujejo v Rimu Radicevo rovanje in izpodkopavanje temeljev naše države. Kako bi bila Italija

hitro po koncu in kako naglo bi prišla Anglijo za prijateljsko roko, ako bi napočil za nas usodepolni trenutek državne razcepitve!

Italija se jači v svoji notranjosti in zunanosti, Mussolini imponira merodajnemu svetu — pri nas pa narašča razkrojvalna sila, ki nas slabi v notranjosti in zunanosti. Prav zadnji čas je, da prihitimo nad našo Jugoslavijo duh razumnosti, da si bo zamen mel roke proti nam rimski Italijan ob angleškem boku!

Pred končno likvidacijo spornih vprašanj z Italijo.

PONOVNI SESTANEK PARITETNE KOMISIJE V RIMU. — OBNOVITEV TRGOVINSKIH POGAJANJ. — DEFINITIVNA REŠITEV RAZMEJITVENEGA VPRAŠANJA

— Beograd, 18. maja. (Izv.) V ministrstvu zunanjih zadev se zadnje dneve marljivo in intenzivno deluje za končno rešitev vseh med našo kraljevino in kraljevino Italijo vseh spornih vprašanj. Zbirajo in proučajo se material za končno likvidacijo vseh spornih problemov.

Člani jugoslovenske delegacije v paritetni komisiji, ki je svoje delo v Opatiji prekinila pred veliko nočjo, so zadnje dneve imeli več važnih konferenc. V Beogradu sta prispele predvčerajšnjim dr. Matko L a g i n j a, predsednik posvetovalne komisije, in član jugoslovenske delegacije, strokovnjak dr. Šilović iz Zagreba. Imela sta daljša posvetoovanja v ministrstvu zunanjih zadev s pooblaščenim ministrom Ljubom Nešićem in predsednikom jugoslovenske delegacije dr. O. Ryb a f e m. Dalje so bile konference pri zunanjem ministru dr. Ninčiču.

Po zanesljivih informacijah vašega dopisnika odpotuje naša delegacija, ki je pomnožena še z nekaterimi drugimi strokovnjaki in delegati, dne 24. maja v Rim, da se

1.) nadaljuje posvetoovanja in razgovor, započeti v Opatiji, v svrhu definitivne ureditve in organizacije reške države in končne razprave o konzorciju, 2.) rešijo še vsa med obema državama sporna vprašanja, osobito pomorsko vprašanje, to je vprašanje pomorske plavbe po Jadrani in vprašanje pristanišč, 3.) končno reši razmejitveno vprašanje med Italijo in našo kraljevino.

Poleg dosedanjih članov delegacije v paritetni komisiji sta poklicana v to komisijo še dr. Verona in dr. Sarič.

Istovremeno se obnove pogajanja za definitivno zaključitev trgovinske pogodbe med našo kraljevino in kraljevino Italijo. Ta pogajanja so bila pred veliko nočjo prekinjena, ker naši delegati niso imeli pooblastil za sprejem, oziroma odobritev gotovih prepozicij italijan-

ske vlade. Delegacija, ki je vodila trgovinska pogajanja v Rimu, odpotuje skupno z delegacijo v paritetni komisiji. Tudi tej delegaciji bo načeloval dr. O. Ryb a f, ki se bo sam udeleževal vseh razprav.

S tema delegacijama odpotuje pa nadalje v Rim še posebna delegacija s polkovnikom Daskalovićem, članom razmejitvene komisije v odseku Triglav-Reka. V Rimu se imajo definitivno rešiti še vsa sporna razmejitvena vprašanja, ki obstojajo glede definitivne določitve meje med Triglavom do Snežnika. Dosedaj se teh vprašanj ni moglo rešiti, ker sta obe delegaciji zavzemali nasprotna stališča. Razmejitveno vprašanje pa se v bistvu ni moglo rešiti, ker se mapa, ki je priložena rapalski pogodbi, na nekaterih mestih doslovno ne sklada s tekstom rapalske pogodbe. Vrlo značilno pa je, da gre to »nesoglasje« slučajno vedno le v korist Italije. Videti je, kako je naša delegacija v Rapalu pri podpisu pogodbe delala na brzo roko, da niti tega ni opazila, vsled česar so nastale težkoče pri razmejitvi in kar nam sedaj zelo škoduje.

— Rim, 17. maja. (Izv.) Na temelju sporazuma, sklenjenega med rimsko in beogradsko vlado, se paritetna komisija ponovno sestane dne 26. t. m. v Rimu.

— Beograd, 18. maja. (Izv.) Bivši hrvatski ban in član posvetovalne komisije za ureditev reškega vprašanja dr. Matko Laginja je 16. t. m. prispeval v Beograd. Včeraj je imel daljše konference v ministrstvu zunanjih del. Verjetno je, da se pogajanja Reke v najkrajšem času obnove. V Beogradu je prispele tudi zagrebški vseučiliški profesor, kriminalist in član paritetne komisije dr. Šilović.

KUPUJTE KARTE ZA KNJIŽEVNO TOMBOLO »JUGOSLOVENSKE MATICE«

Vprašanje naših reparacij napram Madžarski.

— Beograd, 18. maja. (Izv.) Na zadnjih sejah ministrskega sveta in v zunanjem ministrstvu se je temeljito razpravljalo o vprašanju naših reparacij, ki jih imamo dobiti od Madžarske na podlagi trianonske mirovne pogodbe. Zadnja seja ministrskega sveta se je s tem vprašanjem zelo izčrpno bavila. Kar se tiče madžarskih reparacij, je madžarska vlada pri akciji za najetje posojila v Parizu predlagala, da se izbrše oziroma razveljavi na podlagi mirovne pogodbe zabeležena zastavna pravica na državnih domenah in da madžarska vlada da interesiranim državam svoje obveznosti iz naslova reparacij druge garancije. Vprašanje zbiranja zastavne pravice pariške reparacijske komisije še ni rešila. Francija v tem oziru zahteva predvsem, da države male antante predložijo svoje izjave in precizirajo svoje zahteve. Naša država je v vprašanju madžarskih reparacij najbolj interesirana, zato je naša vlada izjavila, da se razveljavljanje zastavnih pravic, vključenih na madžarskih državnih posestvih in domenah ne more izvršiti brez izrecnega privođenja naše vlade. To izjavo vlade oz. njeno stališče podpirate tudi Českoslovaška in rumunska vlada. Izbris zastavne pravice dopustno le, ako bi se v varstvo naših zahtev dale zadostne druge sigurne garancije.

Povratek „Stankovića“ v Beograd.

— Beograd, 18. maja. (Izv.) Včeraj z brzovlakom se je pevska družina »Stanković« povrnila s svoje triumfalne turneje na Hrvatsko in v Slovenijo v Beograd. Pevci so prinesli s seboj mnoge goštevne vence, trofeje srbske in jugoslovenske pesmi. Pevci so se takoj odpeljali v svoj društveni dom, kjer je bil razstavek. Vaš dopisnik je imel priliko govoriti z več pevci in pevkami. Na obrazih vseh se je čitalo neobčajno navdušenje za slovenske kraje. Vsi so iskreno in pristržno izjavljali, da je bil sprejem v Sloveniji nepričakovano in nepopolno radosten in bratski. Vsi pevci so bili naravnost očarani. Pa tudi na Hrvatskem so bili pevci povsod bratsko in gostoljubno sprejeti. V razgovoru je pevovodja Binički izjavil vašemu dopisniku, da že 30 let, odkar je pevovodja in kapelnik kraljeve muzike, ni še nikdar doživel takega trumfa, kakor na koncertih v Zagrebu, Ljubljani, Celju in Mariboru. Sprejem je bil povsod iskren in prečuden. To so bile stvari, mi smo se mestoma čudili, kako je bilo povsod lepo in divno, in ne morem vam reči, kaj je bilo najlepše. Pred razstankom je Binički imel kratek nagovor pevcem

René Maran:

3

BATUALA

(Resničen črnski roman.)

Enolična pesem je motila okrožajoči pokol. Ko je zafihla, je bilo slišati le še prasketanje gošče, ki jo je sušilo solnce, čutiti je bilo le še vse ono jedva slišno žujljanje, ki je bistvo tišine.

Potem se je zopet oglasila tam neke pesem, še bolj nerazločna...

Jasigindža je bila pripravila običajni maniok. Obenem pa je bila skuhala, toda v dveh drugih kotlih, petat in divjega portulaka.

Ko je njen možki blagovoli jesti, je vzela njegovo pipo, ki jo je bil odložil.

Sedaj jo je pušila ona, dočim je raztreseno pazila na gosencičje cvrčje. Sloneč s hrbotom na svoji koži, je njegovih črnih drhtenja občutila jakost toalet.

Pri tem njo basala nujna aktivacija. Možki in ženah sta navedena drug za drugega. Ker jima ne more biti neznano, v čem se razlikujeta, čemu se sramovati? Telesna srpanost je pol-

murna. Sramežljivost je samo neke vrste onih hinavščin, ki so jih uvedli belokožci. Človek skriva samo slo, ki ga je napravil, ali pa nedostatke. Le tišni možki in tišne ženske skrivajo svoje vrline, kateri vedo, da so smešne ali nedostojne.

Baturala se je spravil po manioku na gosencice, po gosencih na sladke patate.

Za vsakim drugim ali tretjim ustnikom si je zalil goitanec s »kopo« ali dvema »kene«, piva iz kvašenega prosa.

Ko se je najedel, je dal Jasigindži s kretajo razumeči, da želi še pušiti. In snova je dolgo, celo dolgo vlekli iz svojega »garabo-a« v kratkih potezljajih, po katerih je globoko dihal.

V sadoščem slednjič, da je tako dobro uporabil sadček novega dneva, si je prekalil prste na levi nogi.

Lokal je med prvi posušeni bohi. Pačeno bolha, snova, ubogi dobi hrane si jih mora obrniti. Ako ne, se vuna to šivali smeeše, da mi botele bogovito več jaje nego je žensk v obljudi vasi.

4. Pica

Pri belokožcih je to čisto drugače. Naj se le ena sama loti njihove kože! Ker so mehkužni, tako stvar takoj opazi in ne morejo priti k sebi, dokler se ni kakemu »boju« posrečilo, šivaloo ugonobiti.

Toda kaj bi pravil! Saj vemo: belokožci niso tako krepki kakor črnici!

Med tisoč zgledit enega? Pod pretvezo, da treba plačevati davke, slijo vse one, ki jih smatraje za sposobne oplojevanja, da prenašajo velikanske to-vore.

Pot traja po tri, pet dni. Kaj se oni menijo za teže »sandukov«, za dež, za solnce! Saj oni ne trpijo pod njimi! Naj nas le tepejo nevihte! Oni so na varnem, oni! Torej, saj razumete?... Belokožci, ah, belokožci!

Rentalijo radi vbadov komarjev. Vsek »furu« jih razdraži. Brezdanje muh jih dela nervozne. Boj se škorpjonov, tak črnih, strupenih »prakon-jov«, ki žive v napoli raspih krovih, med kamenjem ali podrtijami. Strah jih je tudi muh zidarie. Vse jih vsemirja. Ali se sme človek, ki je vreden tega

7. Vrsta komarjev.

imena, brigati za vse, kar miga in giblje krog njega? Ah, belokožci, belokožci!

Njihove noge? Kuga, vam pravim. Kaj jih je pa tudi treba fliciti v črne, rumene ali bele kože?

Pa ko bi jim smrdele samo noge! Joj! Iz celega telesa jim veje vonj mrtvački.

Človek bi nasaduje še nič ne rekel, da si omotavajo noge s šitimi usnjem!

Toda natikati si na oči bela, rumena, sinja, črna stekla! Toda pokrivati si glavo s košaricami, N'Gakura, to pač precega meje razumevanja!

V hipnem zaničevanju je skomiznil s rameni, in da dá duška temu sančevanju, je pljunil.

Ah, belokožci! Njihova zloba, njihova vsevednost, vse to jih je delalo strahno!

Nekateri prinašajo iz Francije streje, ki govorijo kakor resnični belokožci, ne da bi kdo vedel, kakaj, kako; treba je samo sabrati košček lesa.

Drugi, — da, videl je na lastne oči, — drugi požirajo nože.

Odvet bi bilo o tem govoriti! Kdo v celih deželah in še dalje ne pozna

strahovitega »Moro-Kambae«, komandanta sabljajeda, ki je ukrotil bande?

Drugi slednjič lahko vidijo s svojimi stolov s pomočjo v evri okovanih stekel najbolj oddaljenost pokrajine, kakor da so tu poleg njih, opazujejo najdaljnejše prizore.

Čudno, prečudno, a?

In tišni »doktorro«, — to je ime, ki ga dajejo belokožci onemu, ki pri njih doma izvršuje čarovniško obrt, — tišni doktorro, ki vam je lahko naredil, da ste curali sinje, da, sinje! — kadar se je njemu to zljubilo.

In še to, ali ni to še strašnejše?

Te dni, ko je prispele novi komandant, kaj ga mar ni videl, kako si je potegnili kožo s roke? Kožo, ki pri moji veri, ni bila dosti podobna vsem doslej posnanim kožam, ampak navsezadnje je vendarle koža?

Pa se je razkosal, in ni ga bolelo. Ako bi bil kaj trpel, bi bil kričal! Ker ni kričal, ga ni bolelo.

In ali ne trdijo tudi, da imajo nekateri med njimi to posebno pravico, da si lahko vzamejo zobe iz ust ali da si snamejo eno oko ter jih položijo, zobe ali oko, kar na miso, vpricho vseh?

in pevkam, v katerem se jim je prav toplo zahvalil za njih poštrevnost in izbornu disciplino na vseh turnirih. Povalno je omenjal tudi slovenski tisk, ki je posvečal vsem koncertom »Stankovića« največjo pažnjo.

Politične vesti.

== Srbska javnost o preureditvi države v konfederacijo. Pred dnevi smo obširno poročali o razpravi dr. Rudolfa Horvata glede preureditve naše države v konfederacijo, katero razpravo je napisal po inspiraciji Stjepana Radića. Ker se splošno sodi, da vsebuje ta razprava Radićeve zahteve za sporazum, razpravlja srbski tisk obširno o teh postulatih. »Politika« je posvetila temu problemu dva članka. Zadnji med njima je dala naslov »Sporazum«. V tem uvodniku izvaja med drugim: »Kaj hoče dr. Horvat? Na prvem mestu on zahteva, da razbijemo narodno edinstvo na tri dele: da priznamo, da ne obstoja en narod, marveč trije — hrvatski, slovenski in srbski. Takoj potem zahteva, da razbijemo še državo na več kosov, izmed katerih bi samo dva predstavljala nekaj večjega in važnega: hrvatski in srbski komad. Hrvatski in srbski kos sta zlepljena z zelo slabim lepilom in tvorita konfederacijo držav Hrvatske in Srbije. Ostali kosčki — Bosna, Crna gora, Vojvodina — se lahko pridružijo eni ali drugi skupini ali pa cel konfederaciji, a so zope zvezane z njo z zelo slabim lepilom — avtonomističnim. Na ta način dobimo konfederacijo, v kateri bi bila močna in ne razdeljena — Hrvatska, slaba in razdeljena pa Srbija, ker bi bile poleg nje neodvisne in avtonomne Bosna, Vojvodina in Crna gora.

V tej konfederaciji predstavlja Hrvatska vse, kar si morejo normalni Hrvati zamisliti in želeli, Srbija pa vse, na kar ne more pristati niti najnormalnejši Srb. Tu prihaja v poštev tudi zemljepisno-gospodarski položaj obeh držav. Hrvatska je močna, ker je gospodar glavnih potov in komunikacij nove države: morskega poto v Dalmaciji in sušnega poto na črti Beograd - Zemun-Zapad. Srbija bi bila slaba in brez moči, ker je kakor pred vojno ali po osvoboditvi kontinentalna in odrezana od ostalega sveta. Tu je treba upoštevati tudi kompetence: za vsako, tudi najmanjšo malenkost, ki se tiče svobodnega izhoda po teh potih, se mora Srbija sporazumovati s Hrvatsko in brez sporazuma ne more napraviti niti enega koraka v tej smeri. Stara, avstrijska ideja o odrezanju Srbije od morja in o obkroževanju Srbije z vseh strani, je našla tudi to pot svoj polni in čisti izraz... Ako nam radi sprave in sporazuma prihajajo iz Zagreba samo taki kompromisni predlogi, kakor je ta Horvatov, potem sporazum ne more uspeti... Kdorkoli je Horvat-Radićev postojale trdno in objektivno proučil, je vedel vnaprej, da ni pričakovati na te propozicije s srbske strani drugega odgovora, kakor ga je dala »Politika«. Konfederacija, kakor sta jo zasnovala Radić in dr. Horvat, pomenja za Srbe in Srbijo povratek v ono stanje, ki je pred vojno tiščalo Srbijo ob tla in ji ni dalo svobodno dihati. Ali je srbski narod zato preli potoke krvi in žrtvoval svoje najbolje sinove, da sedaj pristopijo zopet uklone svojih tihk pod isti staroavstrijski kavdinski jarem gospodarske odvisnosti, ki mu je preje zabrañjeval vsak svoboden gospodarski razvoj, in to zgolj iz ljubavi in pomirljivosti napram rodnemu bratu? Nadčloveška bi bila to žrtva, za to je povsem naravno, ako Srbi to žrtvo odklonijo, saj so se že itak dovolj žrtvovali za — druge.

== Interview z dr. Korošcem o političnem položaju. Dr. Korošec, posredovalec med Radićem in homogeno radikalno vlado, je pred svojim včerajšnjim odhodom v Zagreb sprejel zastopnike tiska ter jim dal daljši interview o političnem položaju. Prva je ta interview pričelo zagrebški »Riječ«. Danes isti interview pričelo je nekateri beogradski in ostali listi v provinci. Dr. Korošec je na stavljena vprašanja takole odgovorjal: »Ali je v sestavi homogene radikalne vlade resna državna kriza?« Dr. Korošec: »Državna kriza, v kolikor prihaja v vprašanje teritorialno sedanje države SHS, sploh ni. Sporazumna mislišina o notranji ureditvi države. Koalicijna vlada med radikali in demokrati bi bila negacija volje, da se v tem vprašanju pride do sporazuma. Zato je za mene gotovo, da je homogeno radikalna vlada korak naprej v reševanju notranje krize. Na vsak način homogeno radikalna vlada ni zapreka za sporazum.« Dopisnik: »Kateri smeri so mogoče v notranji politiki?« Dr. Korošec: »Mogočih je mnogo smeri, mislim pa, da je v interesu naše države pameten samo pravec priljubljene razgovora in sporazumevanja.« »Za katero smer je Nikola Pašić?« Dr. Korošec: »S tem, da je Pašićeva vlada odklonila sodelovanje intrinzične Pribičevićeve skupine, je pokazala, da ta hoče miren sporazum.« »Ali čaka blok na kak politični akt g. Pašića, ki bi mogel spremeniti pravec radikalne politike?« Dr. Korošec: »Mi čakamo, da sedanja vlada z dobro upravo ustvari milje, v katerem bi se mogel izvesti sporazum, četudi radi velikih diferenc samo po etnični in jasnim končnim ciljem.« »Kakšno stališče misli zavzeti Jugoslovanski klub, ako g. Pašić sprejme ali ne sprejme politiko sporazuma, in kakšno stališče blok?« Dr. Korošec: »Jugoslovanski klub dela v popolnem soglasju s HRSS, da omogoči ta sporazum. Ker je na obeh straneh razpoloženje za sporazum, se sedaj ne pečemo z mislijo, da ne pride do sporazuma.« »Kako tolažite protokoli sporazuma?« Dr. Korošec: »Protokoli sporazuma je prvi dokument, da imamo i mi i radikali dobro voljo, da pripeljemo notranji položaj na pot konsolidacije.« »Pričakujete li vladni deklaraciji česa, kar bi bilo v zvezi s sporazumom?« Dr. Korošec: »Pričakujemo vsaj, da eventualna vladna deklaracija ne bo vsebovala ničesar, kar bi moglo ovirati dobro razpoloženje za sporazum.« »Ali je radikal-

na vlada po Vašem mnenju nepremagljiva?« Dr. Korošec: »Nobena vlada ni nepremagljiva, a sedaj govoriti o rušenju vlade, s katero resno mislimo na sporazum, bi bilo neaktično in nelepoto. Mi smo bili vedno lojalni politiki.« — S sročnim brzojavom je dr. Korošec odpotoval v Zagreb, da nadaljuje svoje politične razgovore s Stjepanom Radićem.

== Kongres radikalne omladine v Mitrovici. Dne 17. maja se je vršila v sremski Mitrovici kongres radikalne omladine iz celega Srema. Kot zastopnik radikalne stranke je prispeel na kongres tajnik stranke dr. Janjč, ki je imel govor o potrebi sporazuma z Radićem.

== Bratstvo, 17. maja. (Izv.) Danes zjutraj ob 8.30 je prispeel maršal Foch v Bratislavo. Kolodvor in mesto je bilo okrašeno z zastavami. Pred kolodvorskim salonom je pričakovalo visokega dostojanstvenika številno zastopstvo politične in cerkvene oblasti ter mnogo uglednih javnih funkcionarjev. V spremstvu ministrov Udržala in dr. Kallaya ter generalov Mittelhausserja, Hergaulta in Voženicka je stopil maršal Foch na peron. Godba je zagrnila marseljsko in češko nacionalno himno, na kar je pregleдал počastno stotnijo in odšel v sprejemni salon. Tu ga je pozdravil veliki župan dr. Bella, ki je med drugim izjavil:

Zemlja, na kateri stojite, je bila skozi stoletja mrtva. Nepredolga tema robitva je težila našo lepo, toda nestrečno domovino. Narod, ta dobi slovaški narod, je ječal v težkih okovih duševnega robitva od stoletja v stoletje. Malodane že docela apatičen je ginil v svoji nesreči in ni popolnoma izumrl samo zato, ker so sužnje-matere neuporabno rodile sužnje. Kar se je zdelo nemogoče, kar so pričakovali samo preroki, kar je bilo od začetka robitva do novejših dobe podjarmljenja samo skromna želja, se je sedaj uresničilo. Za vaše zasluge, ki ste si jih pridobili za osvoboditve češkoslovaškega naroda, vam izražam v imenu tega naroda globoko hvaležnost. Bodite prepričani, da se dviga danes iz duše naroda k vrhovom Tatru samo en klic: Bog blagoslovil maršala Focha, Bog blagoslovil Francijo!

V svojem odgovoru je Foch porval navzoče, naj nadaljujejo delo osvoboditve. Francija, je dejal, smatra za veliko zadolženje, da je češkoslovaška postala cvetoča država. Danes vidimo, da je češkoslovaški narod sposoben za samostojno življenje. Med sprevedom po mestu je pozdravil Focha župan dr. Okanik. Mnogi ga je sprejela z navdušenimi klici: »Živio maršal Foch, živila Francija!« Ob pol 11 je bil maršal navzoč pri paradi vojske, ki jo je vodil polk. Brada. Nato je odšel s svojim spremstvom na grob Stefanika, kjer se je poklonil mamom prvega češkoslovaškega vojnega ministra.

== Beograd, 18. maja. (Izv.) O misli generala Le Ronda piše beogradsko »Vreme«, da je general prispeel v Beograd zato, da okrepi zveze med državami male antante in Francije. Francija in Anglija se sedaj močno trudita, da pridobite za sebe čimveč dosedanjih zaveznikov. Zato je posetil angleški kralj Italijanskega kralja, da bi Italijo pridobil na stran Anglije. Naša država in ostale države male antante se v načelu ne morejo popolnoma ogrevati niti za Francijo niti za Anglijo, toda Francija je začela akcijo, da pridobi malo antanto za sebe. Ta namen ima potovanje maršala Focha na Poljsko in češkoslovaško.

== RAZVOJ KONFLIKTA MED ANGLIJO IN RUSIJO.

== Moskva, 17. maja. (Wolf.) Sovjetski listi komentirajo rusko noti in pišejo, da vprašanje vojne ali mira zavisi od Angleške Rusije se volne ne boji, vendar pa se je ogibljiva. Sovjetska vlada želi biti v prijateljskih stikih z Angleško in bo s mirno vestjo pričakovala angleški odgovor.

== London, 17. maja. (Havas.) Angleško-sovjetski spor še vedno razburja politične kroge, ki skušajo doseči miren sporazum. Državni podtajnik Mac Neill je včeraj v zunanjem ministrstvu izjavil, da je misel o oboroženem konfliktu med Angleško in sovjetsko Rusijo smešna. Angleška vlada hoče živeti z vsemi narodi brez izjeme v mirnih odnosih. Vlada nima namena prekiniti trgovskih stikov z Rusijo, dasi trgovski krogi menijo, da bi ta korak za angleško trgovino ne imel posebnih škodljivih posledic. Glede komunistične propagande je Neill izjavil, da sovjetska vlada še ni storila ničesar, da ugodni angleški zahtevi in da je v tem pogledu njena nota docela nezadovoljiva. Zanimiva je tudi izjava Lloyd Georgea, ki je govoril o boljševiški propagandi, dejal, da v tem oziru med carizmom in boljševizmom ni nobene bistvene razlike. Boljševizem se polagoma razvija v smeri ruskega imperijalizma.

Krasin je s svojim potovanjem v London popolnoma zadovoljen in je v pogovoru z novinarji izjavil, da upa, likvidirati konflikt mirnim potom. Ruska vlada nima nobene interesa na tem, da se anulira trgovinska pogodba z Angleško in zato bo storila

== PRED IZBRUHOV NOVE VOJNE V ORIENTU?

== London, 17. maja. (Izv.) V političnih krogih s skrbjo opazujejo napetost, ki je nastala na orientalski mirovni konferenci v Lausanni. Turki odklanjajo zahteve Francije. Londonski krogi trirajo bojazen, da se vojna v bližnjem Orientu obnovi.

== Lausanne, 17. maja. (Izv.) Kljub turškemu prazniku je zaprosil izmed paša predsednika konference Roubolda, da pozove Venizelosa na sestanek. Izmed paša je kratko pristal stališče v vprašanju grških reparacij. Venizelos ni ničesar odgovoril.

== London, 17. maja. (Izv.) Oficijelno poročilo generalštaba kemalističnih čet javlja, da so se pojavile v vodah okoli Smirne grške podmornice.

== INTERNACIONALIZACIJA EVROPSKE REČNE PLOVBE.

== Beograd, 18. maja. (Izv.) Po poročilih iz Pariza se danes sestane mednarodna konferenca za ureditev vprašanja internacionalizacije plovice po evropskih rekah. Na tej konferenci se ima definitivno določiti statut evropske donavske komisije v smislu mirovnih pogodb. Našo državo zastopata na tej konferenci mornariška oficirja Wilf in Mićković.

Telefonska in brzojavna poročila

Potovanje maršala Focha.

MARŠALOVA MISIJA. — SLOVENEN SPREJEM V BRATISLAVI. — FOCHOV GOVOR.

== Bratislava, 17. maja. (Izv.) Danes zjutraj ob 8.30 je prispeel maršal Foch v Bratislavo. Kolodvor in mesto je bilo okrašeno z zastavami. Pred kolodvorskim salonom je pričakovalo visokega dostojanstvenika številno zastopstvo politične in cerkvene oblasti ter mnogo uglednih javnih funkcionarjev. V spremstvu ministrov Udržala in dr. Kallaya ter generalov Mittelhausserja, Hergaulta in Voženicka je stopil maršal Foch na peron. Godba je zagrnila marseljsko in češko nacionalno himno, na kar je pregleдал počastno stotnijo in odšel v sprejemni salon. Tu ga je pozdravil veliki župan dr. Bella, ki je med drugim izjavil:

Zemlja, na kateri stojite, je bila skozi stoletja mrtva. Nepredolga tema robitva je težila našo lepo, toda nestrečno domovino. Narod, ta dobi slovaški narod, je ječal v težkih okovih duševnega robitva od stoletja v stoletje. Malodane že docela apatičen je ginil v svoji nesreči in ni popolnoma izumrl samo zato, ker so sužnje-matere neuporabno rodile sužnje. Kar se je zdelo nemogoče, kar so pričakovali samo preroki, kar je bilo od začetka robitva do novejših dobe podjarmljenja samo skromna želja, se je sedaj uresničilo. Za vaše zasluge, ki ste si jih pridobili za osvoboditve češkoslovaškega naroda, vam izražam v imenu tega naroda globoko hvaležnost. Bodite prepričani, da se dviga danes iz duše naroda k vrhovom Tatru samo en klic: Bog blagoslovil maršala Focha, Bog blagoslovil Francijo!

V svojem odgovoru je Foch porval navzoče, naj nadaljujejo delo osvoboditve. Francija, je dejal, smatra za veliko zadolženje, da je češkoslovaška postala cvetoča država. Danes vidimo, da je češkoslovaški narod sposoben za samostojno življenje. Med sprevedom po mestu je pozdravil Focha župan dr. Okanik. Mnogi ga je sprejela z navdušenimi klici: »Živio maršal Foch, živila Francija!« Ob pol 11 je bil maršal navzoč pri paradi vojske, ki jo je vodil polk. Brada. Nato je odšel s svojim spremstvom na grob Stefanika, kjer se je poklonil mamom prvega češkoslovaškega vojnega ministra.

== Beograd, 18. maja. (Izv.) O misli generala Le Ronda piše beogradsko »Vreme«, da je general prispeel v Beograd zato, da okrepi zveze med državami male antante in Francije. Francija in Anglija se sedaj močno trudita, da pridobite za sebe čimveč dosedanjih zaveznikov. Zato je posetil angleški kralj Italijanskega kralja, da bi Italijo pridobil na stran Anglije. Naša država in ostale države male antante se v načelu ne morejo popolnoma ogrevati niti za Francijo niti za Anglijo, toda Francija je začela akcijo, da pridobi malo antanto za sebe. Ta namen ima potovanje maršala Focha na Poljsko in češkoslovaško.

== RAZVOJ KONFLIKTA MED ANGLIJO IN RUSIJO.

== Moskva, 17. maja. (Wolf.) Sovjetski listi komentirajo rusko noti in pišejo, da vprašanje vojne ali mira zavisi od Angleške Rusije se volne ne boji, vendar pa se je ogibljiva. Sovjetska vlada želi biti v prijateljskih stikih z Angleško in bo s mirno vestjo pričakovala angleški odgovor.

== London, 17. maja. (Havas.) Angleško-sovjetski spor še vedno razburja politične kroge, ki skušajo doseči miren sporazum. Državni podtajnik Mac Neill je včeraj v zunanjem ministrstvu izjavil, da je misel o oboroženem konfliktu med Angleško in sovjetsko Rusijo smešna. Angleška vlada hoče živeti z vsemi narodi brez izjeme v mirnih odnosih. Vlada nima namena prekiniti trgovskih stikov z Rusijo, dasi trgovski krogi menijo, da bi ta korak za angleško trgovino ne imel posebnih škodljivih posledic. Glede komunistične propagande je Neill izjavil, da sovjetska vlada še ni storila ničesar, da ugodni angleški zahtevi in da je v tem pogledu njena nota docela nezadovoljiva. Zanimiva je tudi izjava Lloyd Georgea, ki je govoril o boljševiški propagandi, dejal, da v tem oziru med carizmom in boljševizmom ni nobene bistvene razlike. Boljševizem se polagoma razvija v smeri ruskega imperijalizma.

Krasin je s svojim potovanjem v London popolnoma zadovoljen in je v pogovoru z novinarji izjavil, da upa, likvidirati konflikt mirnim potom. Ruska vlada nima nobene interesa na tem, da se anulira trgovinska pogodba z Angleško in zato bo storila

== PRED IZBRUHOV NOVE VOJNE V ORIENTU?

== London, 17. maja. (Izv.) V političnih krogih s skrbjo opazujejo napetost, ki je nastala na orientalski mirovni konferenci v Lausanni. Turki odklanjajo zahteve Francije. Londonski krogi trirajo bojazen, da se vojna v bližnjem Orientu obnovi.

== Lausanne, 17. maja. (Izv.) Kljub turškemu prazniku je zaprosil izmed paša predsednika konference Roubolda, da pozove Venizelosa na sestanek. Izmed paša je kratko pristal stališče v vprašanju grških reparacij. Venizelos ni ničesar odgovoril.

== London, 17. maja. (Izv.) Oficijelno poročilo generalštaba kemalističnih čet javlja, da so se pojavile v vodah okoli Smirne grške podmornice.

== INTERNACIONALIZACIJA EVROPSKE REČNE PLOVBE.

== Beograd, 18. maja. (Izv.) Po poročilih iz Pariza se danes sestane mednarodna konferenca za ureditev vprašanja internacionalizacije plovice po evropskih rekah. Na tej konferenci se ima definitivno določiti statut evropske donavske komisije v smislu mirovnih pogodb. Našo državo zastopata na tej konferenci mornariška oficirja Wilf in Mićković.

Deputacija ljubljanskega občinskega sveta pri ministrskem predsedniku.

NAJETJE POLDRUGOMILJONSKESKEGA DOLARSKEGA POSOJILA.

== Beograd, 18. maja. (Izv.) Posebna deputacija ljubljanskega občinskega sveta z županom dr. Peričem na čelu je 16. t. m. prispeela v Beograd. Mislija te dekucije je, da pri vladi izposluje za gotove sklepe občinskega sveta vladino odobrenje in da izposluje gotove podpore od strani vlade. Deputacijo je včeraj dr. Korošec privedel tudi k ministrskemu predsedniku g. Pašiću. Žukan dr. Perič je ministrskemu predsedniku kratko razložil vse potrebe ljubljanske občine, osobito potrebe, ki jih ima ljubljanska občina za dosti na gospodarskem in socialno političnem polju. Ministrskega predsednika je zaprosil za vladino podporo. Osobito za podporo v akciji, ki je namenava ljubljanska občina započeti v svrhu najetja inozemskega posojila v znesku pol drugega milijona dolarjev. G. Pašić je deputacijo prijazno sprejel. Ali je deputacija dosegla uspeh, še ni znano.

OBISK ROMUNSKEGA KRALJA V VARŠAVI.

== Varšava, 17. maja. (Izv.) Poljska vlada je oficijelno obveščena, da dospe romunski kralj Ferdinand v Varšavo začetkom meseca junija. Romunski kralj obišče tudi Krakov. V Varšavi in Krakovu so v teku obsežne priprave za svečan sprejem.

LOUCHEUR O FRANCOSKI POLITIKI.

== Pariz, 17. maja. (Havas.) Bivši minister za osvoboditve pokrajine Loucheur je v svojem govoru o stališču Francije naglašal, da je trditve, češ da je takozvana imperijalistična Francija definitivno zasedla Parurje, navadna laž. Francija zahteva samo primerne vsote, ki bi jo bilo mogoče izplačati. Vprašanje varnosti Francije je zopet pred svetom na dnevnem redu, ker Washington in London nista ratificirala garancijske pogodbe. Desni brez Rene bi ne smel ostati pod prusko oblastjo. Renske pokrajine bi morale postati neodvisne in sicer v politični in gospodarski zvezi z Nemčijo in pod kontrolo, ki bi onemogočala kakršnekoli volaske priprave. Z besedami homo ostali v Porurju dotle, dokler ne dobimo garancij za našo varnost, je končal govornik svoj govor.

NESPORAZUM MED SOVJETI IN TURČIJO.

== Carigrad, 17. maja. (Havas.) Sovjetska parnika »Čičerin« in »Ker« sta baje dobila povelje, naj zapustita turško morje, ker boljševiki niso dovolili turškemu parniku »Guldjemalu« dostop v Batum.

ZASTOPNIKI ANGLEŠKE DELAVSKE STRANKE V HAMBURGU.

== Southampton, 17. maja. (Wolf.) Veš uglednih članov delavske stranke, med njimi Thomas, Henderson, Yowett in Shaw, je danes zjutraj odpotovalo v Hamburg.

MADŽARSKA POGAJANJA V RIMU.

== Rim, 17. maja. (Izv.) Madžarski finančni minister Talay je imel danes daljšo razgovore z italijanskim finančnim ministrom De Stefanijem o najetju madžarskega posojila in o trgovinski pogodbi. Grof Bethlen je imel daljšo konferenco z Mussolinijem.

ARETACIJA SOUDELZENCA UMORA VOROVSKEGA.

== Zeneva, 16. maja. (Havas.) Policija je aretirala bivšega ruskega oficirja Balunina, ki je osumljen soudeležbe pri umoru Vorovskega. Balunin je odpeljal Conradiju 100 frankov v Lausanno, in da je on izdelal načrt za umor.

SENZACIONALNI ATENTAT NA BAN-KIRJA.

== Varšava, 17. maja. (Izv.) Rus Njevinski je danes s samokresom napadel predsednika Kreditne banke Woldinskega. Oddal je nanj tri strele in je bil bankir na licu mesta mrtve. Atentatorja so prišli in zaprli. Med zasiljanjem na policiji je izjavil, da je izvršil atentat radi tega, ker je hotel odstraniti največjega korupcionista na Poljskem.

VREMENSKO POROČILO.

== Dunaj, 17. maja. (Uradno vremensko poročilo.) Kakor je bilo pričakovati, je že včeraj prodrl v Avstrijo močan zapadni veter, ki je povzročil znatno padanje temperature, nevihto in ponekod deževje. Danes je nebo večinoma oblačno, vreme deževno in blatno. V Tamsweju je zapadel sneg. Pričakovati je tuptam nekoliko lepše vreme s nizko temperaturo, v splošnem pa spremenljivo in obilne padavine. V gorskih krajih ni izključen tudi sneg.

== Jedna korisna ustanova. Beogradski Univerzalni Informacijski Biro »Argus«, osnovan tek pre par meseci, pokazao je već na delu svu korisnost takvog jednog poduzeća, čija so potreba osećala kot naš u toliko više, što život iz dana u dan postaje složeniji. Osnivači ovog preduzeća preduzeći su najenergičnije dispozicije, da se »Argus« ne samo održi, nego i razvije do visine savremenih ustanova te vrste za Zapadu i tako će preduzeće »Argus« moći zadovoljiti sve obaveštajne potrebe naše publike. Mi i s naše strane preporučujemo ovo poduzeće, jer smo imali prilike, da se uverimo o uslugama, koje ono čini i našem novinarstvu sa svojim takozvanom »Argusovom Štamptom«, a nadamo se, da će to i ostale redakcije potvrditi.

Gospodarstvo.

== Zagrebški žitni trg. Zagreb 17. maja. Cene v dinarjih za 100 kg, postavno baška, odnosno vojvodinska postaja notraljo: Pšenica (76—77 kg) 445—450, rumena koruza 255—265, bela 290—305, defektna 160—250, rž (71—72 kg) 365—375, ječmen za pivovarne 325—335, za krmo 300—305, oves 285—300, pšani žit 500—600, beli 450—500, pšenična moka »A« 675—705, »B« 650—680, »C« 625—655, za krmo 225—230, ržena moka 525—530, drobni otrobi 160—180, debeli 250. Tendencija mirna.

== Dobrovoljačka banka d. d. u Zagrebu, podružnica Suhovalje. Na letnem običnem zboru Hrvatske kreditne banke d. d. u Suhovalju zaključena je fuzija z Dobrovoljačko banko d. d. v Zagrebu. Dobrovoljačka banka je napravila dobro izbiri pri prevzetju tega zavoda, tembolj ker so baš v tem področju kolonizirani dobrovoljci, ki bodo v svojem poslovanju in denarnih transakcijah navezani na svoje ekonomsko ustanovo. Področje Suhovalje je obenem izvozni kraj za žito, kar mudi pripravo polje za resno delovanje.

== Občna obrtna nadaljevalna in strokovna mizarska nadaljevalna šola v Št. Vidu pri Ljubljani priredi kakor običajno tudi letos za binkošne praznike razstavo vajenjskih risarskih in spisnih izdelkov. Obrtniki, mojstri in drugi interesi so vladno vabljeni na obisk, da se prepričajo kolike važnosti so te šole, četudi se sedanji svet zanje tako malo briga in zanima. Razstavnici prostor v risalnici osnovne šole v Št. Vidu bo obiskovalcem dostopen oba praznika, t. j. 20. in 21. tm. od jutra do večera. Vstop prost.

== »Gospodarske razmere v Jugoslaviji se stalno boljajo.« New York (Jugosl. oddelek F. L. I. S.) Pod tem naslovom priobči »Commerce Reports« članek na podlagi poročila ameriškega trgovskega podkomisarja na Dunaju in ameriškega konzula v Beogradu. Članek se glasi: Finančna politika, ki jo je započel sedanji finančni minister, očividno prinaša pozitivne uspehe, ki imajo neposredno blagodejno vpliv na trgovino in javno zaupanje. Dohodki iz notranjih, neposrednih in posrednih davkov, presegaio proračune v budžetu. Dohodki iz uvoznih carin so pa nižji, kar se smatra kot dober znak, kajti to dokazuje, da se uvažava manj blaga. Znižanje izvoznih carin ima ugoden vpliv na izvozno trgovino. Dohodki iz carin so znašali tekoma januarja okroglo 649.500.000 dinarjev. Dohodki iz državnih železnic so tekoma druge polovice lanskega leta znašali približno 708.361.000 Din. Železniški proračun za celo leto je bil 1250 milijonov dinarjev. Polletni proračun bi bil za 625 milijonov; dohodki iz železnic tekoma druge polovice lanskega leta so bili torej za 83 milijonov dinarjev večji, kot je bilo proračunljeno. Dne 8. februarja je bilo novčanic v cirkulaciji za približno 5308 milijonov dinarjev, nasproti 4884 milijonov, dne 13. januarja. Valuta, ki je 9. marca kvotirala dolarjev 10.433 za milijon dinarjev, je 6. aprila veljala dol. 10.080 za en milijon. Najvišja kvotacija je bila 10. aprila dol. 10.830 za milijon dinarjev in najnižja 4. aprila dol. 10.010 za milijon din. Dinar pa ni nikdar padel tako nizko kot v januarju in februarju. Poroča se, da je neki angleški sindikat ponudil mestni občini za zagrebški posojilo, ki v slučaju polne subskripcije prinese občini prihodno čistih 409.705 angleških funtov. Ponujena obrestna mera znaša deset od sto in posojilo naj velja za 40 let. Zalamčeni minimum posojila bi bil 150.000 angleških funtov. Zagrebška občina bi morala kupiti potrebne masinerije od angleških tovarnarjev, razum ako drugi nudijo manjše cene. Poroča se tudi, da se je nemški sindikat ponudil za gradnjo javnih stavb in naprav, za katere se posojilo potrebuje, ako bi občina temu sindikatu prepustila čisti dohodek iz zgrajenih naprav za dobo desetih let.

== Plačilo carine potom carinskih nakaznic. Na inicijativo pridobitnih slojev je gospod minister za finance z razpisom z dne 27. februarja 1923. broj 11340 objavilem v Uradnem listu št. 27. od 20. marca 1923 (pod št. 134) odredil, da se sme za plačilo carine in drugih državnih prisilob, ki se pobirajo pri carinarnicah, uporabiti carinske nakaznice podružnice Narodne banke. Podružnice izdajajo carinske nakaznice na vsote, položene v kovancem zlatu ali v bankovcih. Ako pa ima kupec žirovni račun na bančnem sedežu, od katerega zahteva carinsko nakaznico, mu ni treba za nakaznico polagati gotovine nego lahko dobi to nakaznico v breme svojega žirovnega računa. Z uvedbo carinskih nakaznic se je ob sedanjem pomanjkanju gotovine hotelo omejiti gotovinski promet in za olajšati ker so se pripetili slučaj, da posamezni trdci, dasi razpolagajo z zadostnimi denarnimi sredstvi alio mogle pravočasno dobiti za plačilo carine potrebne gotovine. Našim interesom pomen in namen te ugodnosti očividno ni zadosti znan. Vsaj drugače ni mogoče tolačiti dejstva, da so se dosedaj v Ljubljani poslužila takozvanega brezgotovinskega prometa za plačilo carine le dva interesenta, dočim izdajajo druge podružnice, n. pr. ona v Zagrebu, dnevno 20 do 30 carinskih nakaznic. Interesenti se opozarjajo, naj se v polni meri poslužujejo ugodnosti brez gotovinskega prometa in tem tudi od svojih strani priporočajo, da se pomanjkanje gotovine po možnosti omeji.

== Oddaja izdelovanja službenih obelk. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 26. maja t. l. ofertalna licitacija glede oddaje izdelovanja letnih obelk za osobe državne železnice. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

== Dobava belih in pisanih desinfekcijskih krp. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 29. maja t. l. ofertalna licitacija glede dobave 5 vagonov pisanih in 1 vagon belih desinfekcijskih krp. Predmetni oglas je v pisarni trg. in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 18. maja 1923.

— **Komunistični občinski očetje** iščejo posojilo v — Ameriki. Občinski svet je v zadnjih svojih sejah sprejel celo vrsto predlogov, ki zahtevajo 100 milijonske kredite za razne občinske naprave. Takšni predlogi so prav po ceni, težko pa je najti zanje kritje. Komunistični občinski očetje si glede kritja sploh niso delali nobenih skrbi in pregledov, marveč so enostavno izjavili, da bodo dobili sredstva za milijonske potrebe iz posojil, ki jih najame mestna občina pri raznih denarnih zavodih. Mislijo so pri tem, kakor je znano v vsej Ljubljani, v prvi vrsti na Mestno hranilnico, katero so hoteli izprazniti do zadnjega novčiča. Mi smo pa to njihovo nakano razkrili in objednem ugotovili, da ni na svetu denarnega zavoda, ki bi bil tako neumen, da bi kakršnikoli občinski upravi, ki je v rokah komunistov, dovolil samo en ficek posojila. Te naše ugotovitve so župana dr. Periča nemalo vznemirile. Vzel je takoj potno palico v roke in se napotil v Beograd, da po možnosti prepreči vladne kroge, da komunisti, ki imajo v zvezi s katoliškimi boljševiki ljubljansko mestno upravo v svojih rokah, vendarle niso tako nevarni, kakor jih siljajo v javnosti, ter preprosto vlado, da bi podpirala akcijo, da dobi Ljubljana posojilo v znesku 1½ milijona dolarjev v Ameriki, kar znaša okroglo 150 milijonov dinarjev, ali nad pol milijarde kron. O tej intervenciji župana dr. Periča poročajo z največjo radostjo »Slovenec« in dostavlja, da je bila županova mislija popolnoma uspešna. Nimamo vzroka o tem dvomiti. Za nas je zanimivo samo to, da iščejo komunistični občinski očetje posojilo v — Ameriki. To dejstvo izpričuje, da so izgubili vsako nado, da bi mogli kakršnikoli posojilo na svoje ime dobiti v tuzemstvu, ali pa v Evropi sploh. Zavedajo se, da so komunisti pri nas in v Evropi preveč na slabem glasu, da bi jim kdo kreditiral samo en novčič. Zato grade vse svoje upe in nade na Ameriko, ker mislijo, da bodo ondodni kapitalisti ne glede na komunistični občinski svet dovolili Ljubljani posojilo pol milijarde kron samo radi lepih oči bivšega Amerikanca dr. Periča. Toda nam se močno zdi, da našim komunistom in klerikalnim boljševikom niti vladna pomoč ne bo mnogo pomagala. Tudi iz Amerike se vrnejo praznih rok, ako pošljejo tjakaj prosjčit tudi dioskura Periča in Stanovnika. Pa recimo, da tudi dobe posojilo pol milijarde kron. Kako pa si predstavljajo, da bo mogla Ljubljana plačevati samo na obrestih letno kakih 100 milijonov?

— **Cvetični dan za Korosko.** Ob Binkoštnih prireditih Gospodstvišči Zvon cvetlični dan v korist neosvojenih Koroskih. Pričakujemo, da se bo pri tej priliki vsakdo spomnil Koroske tudi v delanju. Kljub težkim gospodarskim razmeram, v katerih živimo, naj nihče ne odkloni koroskih narci.

— **Odlični češkoslovaški gostje iz Bratislave** v Ljubljani. V soboto dne 19. t. m. obišče Ljubljano in Bled okrog 50 češkoslovaških gostov iz Bratislave pod vodstvom bratislavskega župana dr. Okanika. Bratislavski izletnikom se pridruži tudi 26 novinarjev iz Prage. Gostje si ogledajo v soboto Ljubljano ter se na binkoštni nedeljo odpeljejo na Bled, kjer ostanejo ves dan. Z večernim vlakom se vrnejo zopet v Ljubljano in na binkoštni ponedeljek opoldan odpotujejo nazaj v Bratislavo. Odbor jugoslovensko-češkoslovaške lige v Ljubljani pozivlja ljubljansko občinstvo, da se v čim največjem številu udeleži sprejema gostov, ki prispejo v Ljubljano na glavni kolodvor v soboto dne 19. t. m. ob 5.21. zjutraj.

— **Kaj se z mestnim šolskim svetom?** Odak je je postavil komunistično-klerikalni ljubljanski občinski svet na stališče, da zanj ne veljajo obstoječi zakoni ter volil v nasprotju z zakonskimi predpisi svoje zastopnike v mestni šolski svet, ta korporacija se ni imela seje. Župan dr. Perič, ki je predsednik mestnega šolskega sveta, si ne upa sklicati seje, ker mu v tem slučaju grozi dvojen konflikt: Ako pokliče na sejo stare člane te korporacije, kakor to določa zakon, izsvoje spor s klerikalci, ki za vsako ceno hočejo dobiti v svoje roke to korporacijo, ako pa povabi na sejo od občinskega sveta izvoljene zastopnike, je neizogiben konflikt z vlado, ki je poklicana, da črva avtoriteto zakonskih določb. Dr. Perič si v tej zagati skuša pomagati na ta način, da sploh ne skliče seje, ter tako nemara sam odločuje o šolskih agendah, o katerih ima pravico sklepati samo kompletni šolski svet, ne pa sam predsednik. To je nevdržno stanje. Takšno laviranje župana dr. Periča se ne sme dalje trpeti. Naj se postavi na to ali ono stališče, to je nam v glavnem vseeno, zahtevamo pa, da takoj razpiše sejo imenovane korporacije, višji šolski svet pa pozivamo, naj ukrene takoj vse potrebno, da župan dr. Perič ne bo več sabotal delovanje mestnega šolskega sveta.

— **Odbor za prenos kosti Ivana Endlicherja** naproša vse one, ki so v Ljubljani prešli nabiralne pole; da nabirajo prstovoline prispevke za prenos mučeniških kosti; da požurijo svojo akcijo in najkasneje do torka t. j. 22. t. m. oddajo nabrane prispevke predsedniku odbora g. Evgenju Lovšinu, Miklošičeva cesta 15. Nadalje naznanja odbor vsemu nacionalnemu občinstvu, da ima v zalogi še nekaj števil »Glasa Juga«, ki jih je izdala takratna srednje in visokošolska omladina. Krasna vsebina teh števil je še danes aktualna, a obenem lep spomin na takratno gibanje. Te številke se dobe pri g. Viktorju Zalarju na Sv. Petra cesti 26. Cena posamični številki je 10 Din. Ti dohodki se uporabijo za pogrebne stroške Ivana Endlicherja. V kratkem izidejo tudi slike voditeljev takratnega nacionalističnega gibanja Ivana Endlicherja in Avgusta Jenka. Vse druge informacije glede prenosa kosti Ivana Endlicherja se dobe pri g. Lovšinu, Ljubljana, Miklošičeva 15., kamor naj se naslavljajo tudi vsa pisma.

— **Slava kraljeve garde.** Dne 25. t. m. ima kraljeva garda polkovno proslavo, na kateri bo sodeloval tudi znani operni pevec Slovenec Rijavec.

— **Zaključno predavanje v društvu »Soča« se vrši v soboto dne 19. t. m. v salonu »pri Levu«.** Predava g. Karol Savnik, delegat ministrstva financ, o temi: »Sedanjost in bodočnost naše finančne uprave«. Predmet zadevije — posebno dandanes — v živo vse sloje ter vse privatno in državno gospodarstvo. Razprava o tem predmetu dobi poseben pomen, ker jo obravnava eden prvih strokovnjakov na finančnem polju Jugoslavije. Zato odbor »Soče« opozarja na to velezanimivo predavanje ne le svoje člane in prijatelje, marveč i gospodarske in finančne kroge vseh panog, naj ne zamude te ugodne prilike. Iz prilaznosti sodelujejo tudi naši vrli pevci ZJZ. Začetek točno ob pol devetih zvečer. Vstop prost.

— **Bodočnost državnega imetja Belje.** Finančni minister dr. Stojadinovič je podal glede državnega imetja Belje izjavo, v kateri pravi, da je vprašanje eksploatacije Belje še vedno odprto. Po njegovem mnenju ne more biti državna uprava nad tako ogromnim objektom dobra, zato pa je spravil v javnost misel o zakupu. On hoče, da se to vprašanje načelno razpravi in pričakuje, da mu poedinci ali skupine prinesejo kak predlog ali ponudbo za zakup. Takega predloga in ponudbe doslej še ni dobil. Zato pa so vse vesti po listih, ki govorijo o konzorcijskih in sindikalnih navadnih izmišljotinah. Vse kombinacije o zakupu so samo teoretična razmotrivanja, ker za upravo nad Beljem obstoji zakon in bi se vsaka izprememba uprave mogla izvršiti le v narodni skupščini.

— **Zdravstveno predavanje.** Zdravstveni odtok v Ljubljani prireditelj ljudska predavanja »O čuvanju zdravja« s spremljevanjem kinematografskih slik na binkoštni nedeljo popoldne v St. Vidu nad Ljubljano, na binkoštni ponedeljek popoldne v Mladinskem domu v Ljubljani. Predava zdravstveni nadzornik dr. Ivo Pirč.

— **Pokojni učitelj.** Prejeli smo od delegacije ministrstva financ ta dopis: Z ozirom na notico v cenj. Vašem listu z dne 16. t. m. str. 3., s katero se finančnemu računskemu oddelku očita, da tudi za tekoči mesec se ni nakazal nekaterim učiteljskim penzionistom povškov na draginskih dokladah, Vas vlijudno prosim, da sprejmete nastopno pojasnilo: Draginske in stanovanjske doklade so bile nakazane vsem učiteljskim vpokojencem. Doklade pa po zakonu z dne 28. februarja 1922. Ur. list št. 27 ex 1922 oziroma uredb z dne 25. februarja 1923 Ur. list št. 22 ex 1923 niso za vse penzioniste enakomerne, ampak zavisi njih višina od dejstva, ali je bil penzionist vpokojen po izvršetku popolnih službenih let ali ne. Vpokojenci, ki bivalo v Ljubljani oziroma v mestih in krajih, kjer so okrajna glavarstva, imajo večje stanovanjske in draginske doklade kakor oni, ki bivalo v drugih krajih. Učiteljem, ki so bili vpokojeni v kakem trgu ali vasi, pa so prišli po 1. maju 1921 v Ljubljano ali kako drugo mesto, istotako ne spadajo ljubljanske draginske in stanovanjske doklade. Nekateri vpokojenci s kronsko pokojnino po zadnji draginski uredbi sploh niso nič pridobili, ker jim je bila sicer stanovanjska doklada nakazana, zato pa draginska doklada znižana. Samo v tem zakonu utemeljene razlike pa povzročajo pri vpokojenih, ki dobivajo manjše doklade, kakor so jih pričakovali, domnevo, da so prikrajšani. Želeli bi bilo, da se penzionisti, ki dvomijo o pravilnosti odmere njihovih doklad, zgledajo pri tukaj oddelku, kjer dobe potrebna pojasnila. Splošno reklamiranje ne koristijo nikomur, ter je povzročajo nepotrebno razburjenje.

— **Upokojeni bivši avstro-ogrski oficirji.** Upokojeni so bili sledeči oficirji bivše avstro-ogrške armade: General inf. Maks Čičerič, generalni major Josip Pač, titularni generalni major Gjurjo Waberer, polkovnik Marko Tomljenovič, titularni polkovnik Franjo Špoljarič, Ante Mušič, Artur Wagner, podpolkovnik Spiridon Wota, Zdenko Bukvič, Gjurjo Kocijan, Ljubomir Nikolič, titularni podpolkovnik Ivan Lipičak, Ivan Herak, stotnik Franjo Blaženec, Egidij Galečič, Stevan Jovančič, Karol Kuha, Julio Koser, Dušan Kovačević, Vjekoslav Čukan, Josip Štitar, nadporod-

nikli Mato Krizak, Josip Hirschl, ritmojster Alfred Weichsel, artil. stotnik Maks Reizner, vojaški računski svetnik Lazar Popov, Franjo Rubi, Stepan Šuvič, podintendant Arnold Hirič, računski stotnik Julio Sorko, računski oficir Gašpar Haunstädter, evidenčni oficir Miha Novak, tehnični pomožni oficir Josip Mazurjan in fregatni nadporočnik Nikola Martini.

— **Potesnjen poročevalcem v Sloveniji.** Prisiljen vsled prilik, ker je g. prof. Ferdo Seidl odstopil kot referent, sem prevzel zbiranje vesti o potresih v Sloveniji, a to samo začasno, dokler ministrstvo prosvete ne bo drugače odločilo. Gg. poročevalce prosim, naj bi, stvari na ljubo, beležili tudi v naprej svoja opazovanja o potresih in jih pošiljali do nadaljnjega na »Zavod za meteorologijo in geodinamiko« v Ljubljani (univerza), ki jim bo preskrbel tudi vse tiskovine. Upravnik: prof. dr. A. Gavazzi.

— **Podpora rentnikom »Pokojninskega zavoda«.** Novo voljeno načelstvo Pokojninskega zavoda za namene v Ljubljani je sklenilo v svoji prvi seji, da se votira z ozirom na izredno male redne davjate, predvidene v pokojninskem zakonu v omiljenje najhujše bede večji znesek za enkratno izredno podporo najpotrebnejšim rentnikom Pokojninskega zavoda, ki prejemale radi valutnih razmer uprav malenkostne davjate in pooblastil upravni odbor z izvršitvijo tega sklepa. Obenem je načelstvo sklenilo, da naj znaša podpora invalidom največ 1000.— dinarjev, vdovam največ 500.— Din in otrokom-strojam največ 300.— Din. Upravni odbor je izvršil sklep načelstva in v danih mejah določil podpore ob večji potrebi v celotnem obsegu, pri manj potrebnih v skrajšanem obsegu — dočim se rentnikom, katerih življenjski obsto ni posebno ogrožen, ni mogla priznati za enkratnika podpore. Skupni znesek teh enkratnih izrednih podpor znaša Din 71.850.

— **Na posamezne rentnike odpadajoča svota se je za nakazala po čekovnem uradu.** — Bančni zavodi v soboto 19. tm. ne poslujejo. Društvo bančnih zavodov v Sloveniji.

— **Tobačna tovarna v Ljubljani** prodala bo na usni dražbi dne 18. junija t. j. ca. 1600 q bukovega lista. Pogoj dražbe so objavljeni v Uradnem Listu ter so na vpogled v ekonomiji tobačne tovarne.

— **Prilastitev lova naznanja županstvo občine Log,** da bo dne 25. maja ob 9. uri popoldne pri okr. glavarstvu javna dražba tukajšnjega lova za dobo petih let. Lov obsega 1287 ha, ima dosti divjadi ter zelo ugodne zveze z železnico radi železniških postaj Ljubljana-Log Vrhnika.

— **Iz Stične nam pišejo:** Tukat se je obesil 78 let stari hlapec France Kočina, ki je bil iz Lupe pri Krki doma. Pri tukajšnjem trgovcu in gostilničarju Jos. Goršku je služil več let za hlapca. Pred nekaj meseci je šel stran ter le beračil po Stični in Koroskem. Štiri dni pred tukajšnjim sejmom 14. tm. je prišel v Stično imajoč pri sebi 800 K, koje je prilaščil. Popolval je nekaj dni po Stični in 15. tm. — dan po semnju — se je obesil po noči v kozoči g. župana Lampreta. Našli so ga obešenega in klečečega na kolennih; čevlje in nožne ovitke (cunje) je imel pred seboj ležeče in v žepu še 4 krome.

— **Stalne mestne ubožne podpore za Trnovo in Krakovo** se bodo delile na binkoštno nedeljo in ponedeljek od 9.—5. popoldne v trnovskem župnišču in bivši šolski sobi. Pozneje se bodo delile te podpore vselej na istem kraju in ob isti uri v nedeljo po 15. vsakega meseca. Okrajni načelnik za Trnovo in Krakovo je strankam na razpolago vsak torker od četrtek od 2.—3. popoldne na Opekarski cesti, Mala Čolnarska ul. 9. Hinko Zirkelbach.

— **Celjske vesti.** Porotniki za drugo porotno zasedanje v Celju, katero se prične dne 4. junija. I. Glavni porotniki: Demšič Jože, pos. in trg. Velenje, Matičič Josip gost. Celje, Gorčar Alojzij pos. Mozirje, Repič Milivoj trg. Loke, Samec Valentin pos. Runtovc, Zgank Andrej pos. Sp. Grušovlje, Bidovec Franc rud. uradnik Loke (Trbojle), Kolme Ignac pos. Gaberje, Mekša Martin gost. Konjice, Kus Mihael gost. Celje, Holobar Stefan pos. Vrbič, Črepinšek Justin pos. Novacerkov, Repič Franc pos. Žike, Cimperman Alojzij gost. Polzela, Strupi Franc trg. Celje, Rebenšek Franc mesar in gost. Celje, Dolžan Franjo klepar Celje, Firšt Anton pos. in gost. Rečica trg. Okrožni Peter pos. Doberna, Kračun Vinko pos. in gost. Loče, Berlisk Jožef st. pos. in trg. Rogatec, Kačič Josip pos. in gost. Laško, Vengušt Franc pos. in gost. Ljubčeno, Kupec Alojzij pos. Sv. Lovrenč, Škoberne Friderik hiš. pos. in gost. Celje, Golež Franc pos. Sv. Vid, Hropot Jakob pos. Gotovlje, Ravnik Ivan trg. Celje, Pompi Jože gost. Lahovgraben, Krašovec Jurij pos. in trg. Zalec, Steiner Anton pos. in gost. Gotovlje, Ratner Franc trg. Celje, Pirch Konrad gost. Vitanje, Vrečko Florijan pos. in les. trg. Škofvas, Klinc Jože pos. Breg (ob. Konjice), Kapus Ivan brivec Celje. II. nadomestni porotniki: Žohar Franc gost. in mesar Teharje, Dobrave Mihael slikar Celje, Rožič Josip trgovec Celje, Jerin Alojzij knjigovodja Celje, Lužar Janez kolar in gost. Leskovce, Finžger Vekoslav glav. zal. tobaka Celje, Samec Janez pos. Lokrovec, Lokar Stefan pos. Spodnja Hudinja, Ravnik Miha pos. in kovač Šmarjeta. — Mestni magistratski celjski razglasa, da kljub častniškemu vestem velja za mesto Celje obvezna cepitev proti kozam, ki se vrši, kakor je bilo razglašeno po lepahkih v mestu in po lokalnem časopisu. — Celjske brivce bodo na Binkoštno nedeljo dopoldne odprte, popoldne in na Binkoštni ponedeljek pa zaprte. — Radi gollafije, katero je izvršila 25 letna ciganka Pavlina Rahard nad zakonskima Terglav v Skalari pri Velenju. Je bila ista pred celjskim okrožnim sodiščem te dni obsojena na dva meseca težke ječe.

— **Mariborske vesti.** Rodbinska tragedija. V noči od srede na četrtek je bilo na Koroski cesti št. 34 čuti grozno vpitje. V rodilni pomožnega delavca Reiterja je že del časa vladala napetost. Žena se je pritoževala, da ji mož prinaša premalo denarja domov. To tožbo so se pomotoma tudi v sredo zvečer, Posledica je bila, da sta se moža s sekro lotila žena in njen sin iz prvega zakona. Mož je dobil 7 takih vseklajev. Rešilni oddelek ga je v teškem stanju prepeljal v javno bolnico. Podrobnosti še niso znane. — Žalosten del tudi nekake rodbinske tragedije se je dogajal v hiši rojene Ljubljankke vdove ognjčarja Mlekuža. Pokojnik je služil pri ljanskem topniškem polku in je umrl začetkom vojne tik pred imenovanjem za vojaškega asistenta. Tako je njegova žena dobila pokojnino le kot vdova po ognjčarju. Po prevratu ji je takratni major Poš in bivši Mlekužov tovariš, poznejši podporočnik Slobodnik preskrbel v mariborski topniški vojašnici kantino. Imela je neprimlike s stanovanjem, katerega je morala zapustiti. V tej kritični dobi je morala dati svojega mlajšega sina Leona začasno v Salezijski zavod v Ljubljano. Tam se je deček, ki je zahajal že v realiko in je bil zelo marljiv, nevarno prehladil, dobil je poleg srčne bolezni tudi tako težak sklepčen revma, da je po dolgotrajni mučni bolezni, v sredo večer izdihnil. Nesrečna mati stoji tudi še pred nevarnostjo, da jo na ljubo nekemu Madžaromu od enem z neko drugo Ljubljankco zopet deložirajo. — Pekovski štrajk traja še dalje in se bo nemara še poostiril. 8 pekov je namreč pristalo za zahteve pekovski pomočnikov, dočim se ravno največji kapitalisti branijo vsakega povzvišanja, ker imajo zadostno število učencev, dočim so mali peki navezani na pomočnike.

— **Komplicacije radi izročitve Paskijevega.** Vprašanje glede izročitve Paskijevega še vedno ni rešeno, ker zahteva reška policija v kompenzacijo nekake gotovega Tijana, ki je na Reki v silobranu zaklal nekake fašista ter nato pobegnil na naše ozemlje. Bil je tukaj aretiran. Ker pa je s pričami dokazal, da je ravnal v samoočrambi, je bil izpuščen na svobodo. Razen tega se naše oblasti postavile na stališče, da je to politični konflikt in ga pustile na svojo bodo. Reška policija pa očitno smatra Tijanov slučaj za istoveten z zločinom in se brani izročiti Paskijevega. Preiskava proti Paskijevecu do sedaj še ni donesla nikakih razjasnjenj, ker Paskijevec vedno spreminja svoj zagovor in tudi svojih sokrivcev noče izdati. Med tem je reška policija v banki »Credito Fiumane« našla pet bankovcev po 100 dinarjev, na katerih so bili sledovi krvavih prstov. Tudi v banki »Populare« so bili odkriti trije bankovci, ki so bili onesnaženi od rumene prsti. Ta odkritja so mrežo okoli Paskijevega še bolj zadržila. Preiskava v Zagrebu se nadaljuje in je bilo aretiranih v zvezi z dvoletnim umorom na Cmrroku še 15 mlajših oseb. Zagreška policija vodi vse preiskavo z največjo tajnostjo in ne daje nikomur nikakih informacij.

— **Tat kot dobrotnik.** Dne 10. t. m. je bil v Beogradu radi beračenja aretiran neki živko Babič iz Bosne. Pri njem je policija našla 20.000 K denarja. Babič je priznal policiji, da je zmalnil na kolodvoru nekemu kmetu 10.000 dinarjev, da pa je 5000 dinarjev razdelil med uboge in potrebne ljudi, ostalo pa si je pridržal. Polizevde policije so njegovo izpoved potrdile.

— **Roparski umor v Beogradu.** Dne 14. tm. je bil izvršen nad lastnikom kavarne »Paradiz« Petrom Stojanovičem roparski umor. Stojanovič, ki je imel podjetje na periferiji mesta, je skušal kavarno nekako okoli 21. ure zapreti. Pri tem ga je pa odzadaj udaril s sekro neki neznanec tako, da se je stavec zrušil na tla. Napadalec je nato pobegnil in ga do sedaj še niso izsledili. Stojanovič je v bolnici umrl.

— **Velik požar v Zagrebu.** 10 milijonov škoda. Večera popoldne je izbruhnil v skladu »Nordijskega prometnega društva« velik požar. Radi nepravilnosti delavca Klisa, ki je pri delu delil, je nadla žerjavica na žvenilo, ki se je vnelo. Policanci gasilci so mogli gasiti samo s pomočjo plinovih mask. Škoda, povzročena po požaru, se ceni na okoli 10 milijonov kron. V skladu se je nahajalo en in pol vagona žvepla, dva vagona cementa, šest vagonov železa in veliko količino drugega blaga, kar je vse zgorelo. Škoda je popolnoma krita. Delavca Klis in Jurčec sta bila aretirana.

— **Kino Tivoli.** Poleg klasičnih filmov »Sodoma in Gomora« in »Faranova žena« se »Trudna smrt« brezdvomno največja atrakcija te sezone. Pretresljiva vsebina filma nam v krasni viziji prikazuje borbo smrti z ljubavjo. In zmagala je ljubav nad smrtjo... V filmu sodelujejo najboljši nemški filmski umeetniki, kakor Bernhard Götzke (Jogi), Rudolf Klein-Rogge (Dr. Mabus), Karl Huszar in filmska diva Lil Dagover. Film nam prikazuje originalne posnetke iz orientalskega in kitajskega življenja ter slike iz beneškega karnevala. Predvaja se samo do nedelje.

— **Ciganski salonski orkester** koncertira na binkoštno nedeljo in ponedeljek v hotelu restavraciji Bellevue. Začetek ob 3. popoldne. Se najvjudneje priporoča vodstvo.

— **Koncert v kavarni »Emon«** se vrši danes v petek ob 8. zvečer. Igra ljubljanski salonski orkester.

— **Pozor!** P. n. občinstvo se opozarja, da je sklenila zadruga urarjev in zlatarjev, da ostanejo njih trgovine v binkoštnih praznikih in sicer v nedeljo popoldne in v ponedeljek ves dan zaprte. Odprte bodo torej le, na binkoštno nedeljo dopoldne. Z ozirom na to naj si p. n. občinstvo pravočasno preskrbi event. potrebščine.

— **Kino »Matica«** predvaja od 17. do 20. tm. prvi del velike postelovne drame v 6 dejanjih »Skritnost pravde«. V glavni ulogi svetovnoznani Guido Trento in Romilda Toschi. Film je vsled svojih zanimivih in krasnih scen romantičnih zapletljive vzbujal povsod navdušeno senzacijo. Drugi del tega filma se bo predvajal od 20. do 23. tm. V petek, dne 18. tm. se vrši v kinu Matica predavanje s sklopičnimi slikami o Bosni in Hercegovini, naka opozarjamo vsa šolska vodstva in ravnateljstva. Vstopnina za predavanje Din 2.

— **Cevlje kupite od domačih tovarov** trditev Peter Kozina & Ko. z znanko »Pekos«, ker so isti priznani najboljši in natečajni. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg 20, jer Aleksandrova cesta št. 1.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALISCA V LJUBLJANI.

OPERA

Petek, 18. maja: Zaprtlo.
Sobota, 19. maja: Ob 8. zvečer. Slavnostna predstava na čast češkimi gostom »Gorenjski slavček« Izven

DRAMA

Petek, 18. maja: Ob 8. zvečer »Kar hočete Red E
Sobota, 19. maja: Ob 8. zvečer delavska predstava po znižanih cenah »Ugrabljeni Sabinke« Izven

— **Iz pisarne Senjarskega odra.** V soboto, dne 19. t. m., nastopi pri nas kot gost dramatični odsek »Kranjske italince« z dvema enodeljankama, »Don Pietro Casuso« in »Maska satana«. To je zadnja redna predstava na našem odru v tej sezoni.

— **Gled. lista št. 31.** prinaša poleg repertoarja in drame med drugim vlezanimivo »Razno« ter kot prilogo članico drame gospe Marijo Nablocko.

Turistika in sport.

— **Slovensko planinsko društvo v Ljubljani** sklicuje izredni občni zbor na soboto, 26. maja t. j. zvečer ob 20. v veliki dvorani Kazine v I. nadstropju. Na dnevnem redu je poročilo in sklepanje o računskem zaključku za l. 1922 in o proračunu za letošnje leto. Tudi se bo sklepalo o načrtu društvenega delovanja za letošnje leto ter o delovanju podružnic. Na dnevnem redu so tudi dopolnilne volitve. H kratu se sklicuje ta izredni občni zbor v proslavo 30letnice društvenega obstoja.

— **Amateur, Dunaj:** S. K. Primorje. Na binkoštni ponedeljek 21. maja točno ob 17. se vrši edina tekma dunajskih Amateurjev v Ljubljani. Igrišče S. K. Primorje, Dunajska cesta. Predprodaja (znižanih) vstopnic v trafiki Sever, Selenburgova. Amateurji igrajo reprezentativni dunajski nogomet, ki sta ga v moštvo vpeljala brata Konrad. Brata Konrad zopet sta se šolala pri prvih škotskih trenerih in pri učiteljih kontinentalnega znanega moštva M. T. K. Te nauke sta prenesla na Dunaj med Amateure. Igra Amateurjev je pristno dunajska: mehka, tehnično dovršena, polna taktičnih domislekov in vedno brez šablone. Povsod, kjer nastopijo, nudijo visoki mednarodni sport. Po daljšem presledku bodo v ponedeljek ljubljanski sportniki mogli spoznati najnovejši razvoj dunajskega sporta, njegov sistem in tudi višino.

— **Klub kolesarjev in motociklistov »Mirič«** v Ljubljani priredi v nedeljo dne 20. tm. skupniško vožnjo na progi Ljubljana-Šoštanj km 80. Start na Dunajski cesti pri km 1. ob 7.30 cilj v Šoštanju pri km 7. Izletniki s kolesi, odhod ob 7.46. zjutraj. Zbrajšišče ob 8. pred kavarno »Evropo«. Izletniki z vlakom, odhod ob 5.24 zjutraj.

— **Nokometne tekme o Binkoštnih na igrišču Mirle.** Poleg tekme z Beogradskim S. K. dne 20. in 21. tm. igra v soboto 19. tm. ob 18. uri II. moštvo Mirle z rezervno Akademsko S. K. in v nedeljo 20. tm. ob 15. uri Slovan z rezervno Mirle.

Društvene vesti.

— **Mladinsko izobraževalno društvo »Bratstva«** v Ljubljani priredi na čast češkimi gostom v nedeljo dne 20. maja 1923 točno ob 20. zvečer v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani Akademsko s sledečimi sporedom: 1. Zehetner: »U pečinah, predigra. I. pl. Zajc: Odlomci iz opere »Nikola Šubie Zrinjski«. I. Brož: »U posavskoj sumi, glasbena slika. Svira tamburaški zbor »Bratstva« pod vodstvom zborovodje Brata Franje Mikoliča. 2. Recitacije a. Vide Juvanovca. 3. Slovenske narodne pesmi: a) Z. Prelovce: »Oj Dobrodo! b) O. Dev: »Sem šel čez gmalno«. c) E. Adamčič: »Fantovska«. d) E. Adamčič: »Nocel je en lep večer«. Poje Ljubljanski zvon, oddelek moškega zbora. 4. Fr. Bohuslav: »Milostny valček«. E. Adamčič: »Nocel je pa svetla noč«. I. Michl: »Človeka nikar«. Poje brat Huro Kramaršič, na klavirju spremlja S. V. M. 5. Recitacije brata Ivo Peruzzija. 6. G. Verdi: »La Traviata«. Vozrič: »Poudnica Bana Jelščica«. Svira tamburaški zbor »Bratstva«. Po sporedu prosta zabava s plesom. Svira orkester Sokola I. Akademija se vrši pri pogrebnih mizah. Vstopnina 5 Din za osebo. Prepričala se hvaležno sprejemajo. Predprodaja vstopnic na dan predvide pri blaginji.

— **Kongres železničarskih društev v Zagrebu.** Dne 20. t. m. se vrši v Zagrebu kongres železničarskih društev iz cele države, na katerega pridejo tudi delegati iz Bolgarke, Avstrije, Poljske, Češkoslovaške, Ogrske, kakor tudi delegat internacionalnih transportnih delavcev iz Amsterdama. Kongres bo razpravljal o vseh aktualnih vprašanjih glede ureditve materijelnih razmer in o vzdržanju železničarjev z ozirom na težak položaj države.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 18. maja:** (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 17.40, 17.45, Pariz 6.40, 6.42, London 4.46, 4.47, Berlin 0.208, 0.21, Dunaj 0.1355, 0.1360, Praga 287.50, 288.—, Trst 4.66, 4.67, Newyork 96.—, 96.25, Budimpešta 1.825, 1.85. Valute: dolar 94.50, 95.25.

— **Curih, 18. maja:** (Izv.) Današnja predborza: Beograd 5.75, Berlin 0.0119, Amsterdam 217.25, Newyork 5.5475, London 25.66, Pariz 37.—, Milan 26.97, Praga 16.545, Budimpešta 0.105, Varšava 0.0116, Dunaj 0.00781/2, avstr. žig. krone 0.00781/2, Sofija 4.45.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor discoloration and small dark spots, characteristic of old paper. There is no text or other markings on the page.

1

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor discoloration and small dark spots, characteristic of old paper. There is no text or other markings on the page.